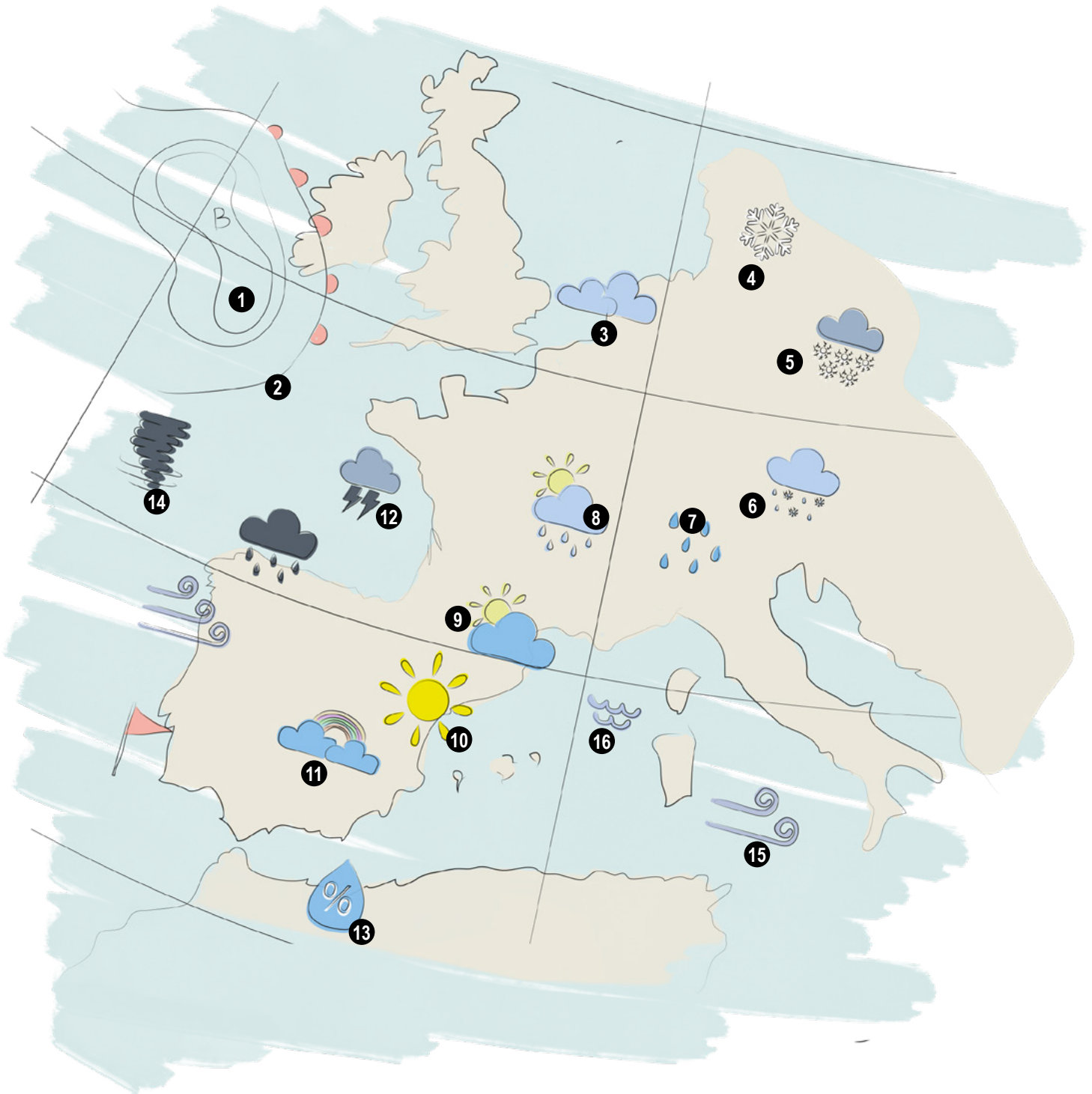

..... Lección 9 .....

Ao mal tempo, boa cara

0 tempo

1 borrasca	7 choiva [chuvia]	13 humidade
2 isobaras	8 nubrado	14 tornado
3 nubrado	9 raiola	15 vento
4 Folerpa	10 solleiro	16 marexada
5 xeada	11 aco da vella	
6 pedra pedrazo, sarabia	12 lóstrego relampo	

Como falar do clima

Vai frío/calor/sol/vento/aire/néboa
 Chove, neva...
 Hai treboada
 Está nubrado/soleado/chuvioso
 Hoxe o día está anubrado
 Mañá o día estará solleiro
 Hai moita brétema no mar
 A semana estivo chuviñenta
 Onda o mar o clima é húmido
 O día estivo tépedo | morno
 No inverno caen moitas xeadas

Como expresar...

Cando cae a chuvia: chover
Cando cae chuvia moi finiña: chuviñar, poallar, orballar
Cando deixa de chover: escampar
Cando sae o sol: despexar
Cando baixan as temperaturas: arrefriar
Cando cae a neve: nevar
Cando hai moitas nubes: nubrar, anubrar
Cando baixan as temperaturas: refrescar
Cando cae sarabia: sarabiar
Cando hai moito vento: zoar, ventar
Cando hai moitos lóstregos: lostrega
Cando se forma xeo: xear

A acentuación

Palabras agudas	Levan til cando son polisílabas e rematan en vogal, en vogal + n, en vogal +s ou en vogal + ns	<i>café, alí, irmán, alguén, ninguén, ningún, mazás, cadrís, corazóns, algúns, comúns</i>
	Non levan til cando son monosílabas nin cando acaban en ditongo decrecente (seguido ou non de n ou s) ou noutra consoante que non sexa -n ou -s	<i>xa, fe, di, si, cu, can, len, din, don, fun, tres, amei, amou, seguiu, recibiu, colleu, ademais, capitais, papeis, azuis, capital, papel, cantar</i>
Palabras graves	Levan til cando rematan en consoante distinta de -n ou -s e en grupos consonánticos distintos de -ns	<i>móbil, carácter, bíceps, clímax</i>
	Levan til as palabras graves con ditongo decrecente na última sílaba	<i>amábeis</i>
	Non se acentúan as palabras graves rematadas en vogal, vogal + n, vogal + s ou vogal + ns	<i>canta, cantara; cantan, cantaran; cantas, cantaras, lapis; canons, colons, dolmens</i>

Lección 9

Palabras esdrúxulas	Levan sempre til	lámpada, máxica, mágoa, tépedo, tónico, túnica
Acentuación de i, u en hiato	As vogais i, u van antes ou despois dunha vogal átona levan til para indicar que ambas as vogais pertencen a sílabas distintas e que, polo tanto, non forman ditongo.	aínda, baúl, caída, constituíu, egoísmo, miúdo, prexuízo, raíña, raíz, roía, ruído, saía, saír, traía, túa, xuízo *Pero prohibido (por levar h intercalada)
	Non levan til as vogais i, u tónicas que forman ditongo crecente ou decrecente coa vogal que as segue ou que as precede	bilingüismo, puido, partiu, seguiu
Os estranxeirismos	Seguen as regras de acentuación enunciadas anteriormente (nalgúns casos poden manter a grafía da lingua orixinal para remarcar a súa orixe, neste caso debe levar cursiva).	Agudas: autobús, iglú, popurrí, puré, ralentí, tabú, vermú, iglús, purés, xampús, aerosol, anorak, argot, autocar, autostop, ballet, boicot, neceser, relax, voleibol
		Graves: accésit, béisbol, cénit, ídem, karaoke, líder, álbum, superávit, tándem, télex, tótem, harakiri, ioga, lapilli, mitin, penalti, pizza, quimono, ravioli
	As palabras rematadas graficamente en -y teñen o mesmo tratamento ca as rematadas en -i	spray (coma convoi, samurai), hóckey, hippy, hobby, rugby, whisky
Outros casos	Os adverbios rematados en -mente non levan til.	comunmente, dificilmente, rapidamente
	Tampouco se acentúan as formas do interrogativo e exclamativo	Que che gusta? Cando vés? Como me queda?
	As palabras agudas que acaban en ditongo decrecente seguido de n ou s, en galego non levan til e cando son graves si.	Ademais

Ligazóns de interese

- >> Formas de chamarlle á chuvia
- >> As cen palabras en galego para designar a choiva
- >> Trailer *O que arde*
- >> Exercicios para reforzar a acentuación
- >> Meteogalicia

Notas da sesión